

Gönyűi Hírfolyam

2021. február / XVI. évfolyam 1. szám

KÖZÉLETI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS HELYI HÍREK

Fotó: Molnár László

Tartalmunkból:

Polgármesteri interjú

A recept lelke:
ISLI FÁNK

Gyerekvót:

Apróságok Apróságoknak

GÉPJÁRMŰADÓ

MI VÁLTOZOTT?

Polgármesteri interjú

Kedves Olvasó!

Ezután minden számban közlünk egy interjút Major Gábor polgármester úrral. A véleményét kérdezzük egy kiválasztott, aktuális témával kapcsolatban, bemutatjuk a döntéseket és azok hátterét. Most a megújult újságról faggatjuk.

Gönyüi Hírfolyam: Külsejében és tartalmában is friss újságot tarthat kezében az olvasó. Mi indokolta a váltást?

Major Gábor: Folyamatosan változnak az olvasói szokások és a lakossági elvárások. Ma már alapvető igény az önkormányzatokkal szemben az átlátható működés, a minden korosztály elérését segítő kommunikáció. Ennek egyik terepe az újság. Az emberek tapasztalataink szerint egyre kevesebb időt töltenek olvasással, inkább az interneten tájékozódnak. Mégis úgy gondoljuk, szükség van arra, hogy minden háztartásba eljuttassuk a fontos helyi információkat a változásokról, a közösségi életéről vagy éppen a fejlesztésekről. Szeretnénk, hogy korosztálytól függetlenül, minél többen olvassák végig az újságot, és találjanak benne értékes információkat, amik segítik a mindennapi életet vagy a település értékeiről, múltjáról mesélnek szórakoztató formában. Ezért döntöttünk az arculat és a tartalom megújítása mellett.

Major Gábor: Igen, a szerkesztő személye is változott, Az elmúlt években *Lencse Gézáné* gyűjtötte és írta a cikkeket, tartotta a kapcsolatot a nyomdával, szervezte az újság terjesztését. Mindezt önkéntes munkával. 2020 decemberétől új kolléganő erősíti a csapatot az önkormányzatnál.

Szász-Pungur Csenge közművelődési referensként a rendezvények szervezése, a Községi Tér és a könyvtár üzemeltetése mellett az újságért is felelős lett, így ő vette át az ezzel kapcsolatos feladatokat. Lencse Gézánének ezúton is köszönöm, hogy hosszú évekig az egyéb önkéntes munkák mellett az újság szerkesztését is ellátta. Az új kolléganőt pedig itt is köszöntöm, kívánok neki sok sikeres rendezvényt, sok új program és klub elindítását és sok segítő kezét, hogy a helyi közösségi élet minél színesebbé válhasson. Remélem, hogy örömmel forgatják majd az újságot, és mindenki talál benne kedvére való olvasnivalót!

Gönyüi Hírfolyam: Köszönjük a tájékoztatást!

Tóth-Lencse Andrea

Kedves Olvasó!

Hírlapunk megújult számát tartja kezében.

Elképzelhető, hogy csak a képek keltették fel figyelmüket, mert ismerőst véltek felfedezni rajtuk. Az is elképzelhető, hogy egy- két cikket el is olvastak, érdekesnek találtak. Bárhogy is történt, reméljük, sikerült felkeltenünk az érdeklődésüket.

Fontosnak tartjuk, hogy a már meglévő értékek mentén, ezek megőrzésével újíthassuk meg a község hírlapját is, mind a tartalom, mind a forma- és színvilág tekintetében.

Bár még munkánk elején tartunk, de szívesen fogadjuk az előremutató, építő jellegű véleményeket.

A további lapszámokban is igyekszünk átfogó tájékoztatást adni a falu közügyeiről, kulturális eseményeiről, helyi emberekről, mert bizony az érték ott van mindannyiunkban, csak teret kell neki adni. (Jó olvasást kívánunk!)

Az újság szerkesztése mellett több szintéren is végzem munkám a jövőben, így a községi könyvtárban is, mely nemcsak egy kisebb olvasóteremmel gazdagodik majd, de megújult belsőt is kap, s mikor újra lehetséges lesz, egy szép,

„Számba vettek. Ó, a szám... a hűvös és közömbös!
Nem érdeklém, nem gyűlöl, nem szeret...”
/Radnóti Miklós/

A számok tengerében

Valószínűleg többen is vannak úgy, ahogy én, hogy nem különösebben kedvelik a változásokat. Ugyanakkor nyilvánvaló, hogy létezik a szükséges rossz kategória, nem volt ez másként a település utcáinak átszámozása tekintetében sem, amelyre egy jogszabálmódosítás miatt kellett sor kerüljön az elmúlt években. A feladat befejeződött, a munka lezárult, és remélhetőleg még sok-sok évig nem is kell újra a házszámokhoz nyúlni. Persze ezt megígérni nem tudjuk.

Fontos ugyanakkor, hogy ezek a házszámok ne csak papíron legyenek rendben, hanem az épületek falain is. A hatályos jogszabályok alapján minden ingatlan tulajdonosának kötelessége, hogy az aktuális házszámot jól látható helyen feltüntesse. Nemcsak a lakóingatlanokon, az építményeken, hanem az üres telkek esetében is, például a kerítésen. Miért fontos ez? Elsősorban nem a jogszabályi kötelezettség miatt, hanem azért, hogy a mentő, tűzoltó, közműszolgáltató, a családsegítő, házigondozó, a postás, a csomagszállító, de akár a pizzafu-

tár a megfelelő helyre érkezen. Ez tehát elsősorban a saját érdekünk és sok bosszúságot előzhetünk meg vele. Látható, hogy Gönyűn a lakosok komolyan is vették ezt a feladatukat, a legtöbb helyen az aktuális házszámmal találkozhatunk, de azért még mindig tapasztalhatók elmaradások, hiányosságok.

Az idei évben a Központi Statisztikai Hivatal népszámlálást tart május és június hónapokban. Erről a későbbiekben részletes tájékoztatást fog közzétenni hivatalunk. Szerencsére nekünk már nem kell a születési helyünkre mennünk, hogy összeírjanak bennünket, mint annak idején Máriának és Józsefnek Betlehemben, sőt, az adatok megadására már interneten is lesz lehetőség, ám nyilván nem mindenki választja majd ezt a megoldást, őket számlálóbiztosok fogják felkeresni a lakóhelyükön. Nem lesz könnyű viszont a feladat végrehajtása, ha a házaikon csak a régi házszám látható, többek között ezért is kérjük, hogy mindenki mielőbb gondoskodjon arról, hogy az ingatlana beazonosítható legyen, hogy a régi mellett vagy inkább helyett az új házszám is jól látható legyen. És persze a működő csengő sem hátrány...

Önökkel, Önökért dolgozunk.

*Szigethy Balázs
jegyző*

több új könyvvel is gazdagodott épületbe térhetnek be a könyvek kedvelői.

Munkám szerves részét képezi a különböző rendezvények és programok szervezése is. Az utóbbit tekintve nagy könnyebbséget jelent majd az új Egészségház feletti Közösségi Tér megléte, mely lehetőséget biztosít a kisebb, vagy akár a 100 főt is elérő, nagyobb létszámú programok, rendezvények igényes körülmények közötti lebonyolítására, köszönhetően nemcsak a könnyű megközelítésének (nagy parkoló, lift), hanem a jó felszereltségének (színpad, hangosítás, konyha) is.

Minden egyes feladatkörre egyformán hangsúlyosan, ugyanakkor külön kihívásként is tekintek, szem előtt tartva az előremutató megújulás igényét, nem elfeledve, megőrizve a múltbéli, hagyományos értékeket.

*Szász-Pungur Csenge
közművelődési referens*

Gépjárműadó:

Forrás: freepik.com

Mi változott?

A gépjárműadóval kapcsolatos adóztatási feladatokat **2021. január 1-től a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV)** veszi át. A változás általánosságban a gépjármű-üzembentartókat (tulajdonosokat) nem érinti, az állami adóhatóság felé adatbejelentési kötelezettségük továbbra sem lesz.

A NAV minden érintettnek határozatot küld a fizetendő adóról, az aktuális fizetési határidőkről és az új gépjárműadó-bevételi számláról.

A változások **nem befolyásolják a gépjárműadó alóli mentességeket.** A 2020. december 31-én fennálló adómentességet, kedvezményeket az önkormányzatok adatszolgáltatása alapján a NAV hivatalból, automatikusan veszi figyelembe az adó kivetésénél.

2021. január 1. után a mentességet és az adókedvezményt a **GJADO „adat- és változásbejelentő lap a gépjárműadó mentesség /kedvezmény/szüneteltetés igénybevételéhez”** elnevezésű adatlapon lehet bejelenteni, a NAV-hoz. Az ezzel kapcsolatos információk az állami adó- és vámhatóság hivatalos honlapján megtekinthetők. (<https://www.nav.gov.hu>) További információkért a NAV központi ügyfélszolgálatait keressék!

2021. január 1-jét megelőző időszakra eső gépjárműadó ügyekben továbbra is az önkormányzati adóhatóság az illetékes, tehát a 2020. december 31-ig keletkezett gépjárműadó kötelezettségekkel, ezen időszak adójának beszedésével, elszámolásával, végrehajtásával, ellenőrzésével és szankciók megállapításával kapcsolatban továbbra is hozzánk tudnak fordulni.

A 2020. december 31-ig fennálló gépjárműadó tartozásokat továbbra is az önkormányzati adóhatóság 63200126-11058801 számú, 'Gönyű Község Önkormányzata gépjárműadó beszedési számlájára' kell megfizetni. Az aktuális adóegyenlegről február hónapban egyenlegértékesítőt küldünk az érintettek részére.

Köszönjük a Tisztelt Adózóknak, hogy az elmúlt években a gépjárműadó kötelezettségek betartásával segítettek munkánkat.

Marton Krisztina
adóügyi előadó

Az Önkormányzati Kft. beszámolója

A decemberi feladatok általában minden évben ismétlődnek. Munkatársaim 30 háztartásba 79 m3 szociális tűzifát szállítottak ki a rászoruló családoknak. Ezen kívül a mi feladatunk volt a betlehemi ház és a község karácsonyfájának felállítása, illetve a világító díszek kihelyezése a Bajcsy-Zsilinszky utcában, aztán persze januárban a bontás. A téli hónapok feladata a gépek karbantartása is. Megkezdtük a könyvtárépület belső tisztasági festését, korszerű gázkazánra cseréljük az elavult kazánt. A tető sajnos több helyen beázik, így erre is megoldást kell találni. Reméljük, hogy az új évben is sok feladat megoldásával tudunk hozzájárulni a közterületek tisztaságához és az intézmények működéséhez, felújításához.

Fehér Zsolt
ügyvezető

Gönyüi Kék Duna Óvoda és Bölcsőde

A képen a bölcsődei csoportok a Mikulás csomagokkal

Adventtől- Vízkeresztig

Ugye, jól gondolom, hogy a Karácsony a legjobban várt ünnep nagyon sok ember számára? Az utóbbi évtizedekben azt mondjuk, túl sokat vásárolunk, rohanunk, semmire nincs időnk az ünnep előtt, állandó késésben vagyunk. De mikor Szenteste elcsendesül minden, túl vagyunk az ajándékbontáson, vacsorán és már csak a fa és a mézeskalács illata száll a levegőben, nemcsak a testünket, de a lelkünket is olyan nyugalom és béke járja át, mint máskor soha.

Nemcsak egy nap a Karácsony, hanem várakozás, készüldés és a Vízkereszt ünnepével való lezárással egy nagy ünnepkör.

Kezdődik az András napjához legközelebb eső 1. adventi vasárnap. Erre a napra már megkötjük a gyerekekkel közösen az adventi koszorút, az adventi kalendáriumba is belekerülnek az apró meglepetések, Minden nap leülünk a koszorú köré, meggyújtjuk

Adventi gyertya- fűjők a Katica csoportban

a gyertyát, énekelünk, mesélünk és valakinek a jelét kihúzzuk, aki megkapja az aznapi meglepetést a kalendáriumából.

Csak egy picit kell várnunk és már jön is a Mikulás!!! Az idén csak az ovi ablakából integettünk a Mikulás bácsinak, de az ablakba kitett, fényesre pucolt kis cipők megteltek ajándékkal.

A lucázás hagyományát a Halacska csoportosok elevenítették meg, hozták jókívánásaikat, csoportról-csoportra járva szórták a szalmát, ajándékként pedig búzát hoztak, melyet elültettünk és a karácsonyi asztalunk díszé lett.

A Kékcinke csoportosok bölcsőcskézni jártak, nem egy

háznál énekeltek, kívántak áldott szép ünnepet a ház lakóinak. Szeretettel fogadták őket, bőségesen megjutalmazták a szép köszöntést. Az óvodai karácsony napján „Máriával, Józseffel és a kisdéddel” pedig minden csoportba bekopogtak, hogy a társaiknak és felnőtteknek is szép ünnepet kívánjanak.

Januárban visszatérve az oviba, a karácsonyfa bonntásával és egy szép hagyomány felelevenítésével, a Háromkirályjárassal zártuk le a Karácsony ünnepkörét. Nagy örömünkre, Pozsgai Csaba banai plébános úr kérésünket elfogadva, megszentelte az óvodánkat, majd az ajtókra krétával felírta 20+C+M+B+21 azaz Christus Mansionem Benedicat (,Krisztus áldja meg e házat’). Így lett teljessé számunkra ez a szép ünnep.

Németh Zsoltné
óvodapedagógus

Boldog óvoda

Neveljünk boldog gyerekeket! – Ez az egyik mottója a Jobb Veled a Világ Alapítvány mozgalmának, mellyel intézményünk is teljes mértékben azonosulni tud. Olyannyira, hogy óvodánk már második alkalommal nyerte el a Boldog Óvoda címet. A pedagógus kollégák közül többen is elvégezték a szakirányú továbbképzést, amely hozzásegít bennünket ahhoz, hogy hitelesen adhassuk át gyermekeinknek a jótékony ismereteket és gyakorlatokat.

De mi is ez pontosan?

„Jobb Veled a Világ Alapítvány Boldogságóra programja a pozitív pszichológia kutatási eredményeire épített élménypedagógiai módszertan, melynek hatékonyságát az ELTE PPK empirikus kutatásokkal igazolta.

Háromkirályjárás a Kékcinke csoport előadásában

A program mind a tanárok, mind a gyermekek lelki jóllétével foglalkozik, sőt, a szülők bevonására is lehetőséget nyújt! Jó kiegészítője lehet az óvodai vagy iskolai munkának, hiszen segítségével lehetőség nyílik arra, hogy a hagyományos tudásmegosztást és az életben szükséges személyes és szociális kompetenciák fejlesztését összhangba hozzuk.” – írják a honlapjukon. Minden hónapban a nevelési év tartalma alatt körbejárunk egy olyan témát, mint például a hála, az optimizmus vagy épp az apró örömök (összesen 10 ilyen adaptált téma van), mely segít a hétköznapi problémákkal való megküzdésben, és segít fokozni boldogság érzetünket, mindezekkel támogatva testi-lelki egészségünket.

A boldogságórák segítenek abban, hogy az óvodások könnyebben nézzenek szembe a problémáikkal és a kihívásokkal.

A Maci csoportban tanév elején kezdtük el ezen foglalkozásokat, ugyan még csak pár alkalommal próbáltuk, de a gyermekek szemmel láthatóan nagyon élvezik, aktívak a feladatokban és érdeklődők. Kellemes érzelmi felüdülés mind a csoport, mind pedig a pedagógus számára.

**További információk:
www.boldogsagora.hu**

Szalay-Járay Ninetta
óvodapedagógus

Új kollégánk,
Ihászné Horváth Anita

Változás

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

Gönyüi Szociális Alapszolgáltatási Intézmény

Gönyű településen eddigiekben a Bakony-ér Gyermekjóléti és Családsegítő Intézmény által volt biztosított a család- és gyermekjóléti szolgáltatás, azonban 2021. január 1-től a Gönyüi Szociális Alapszolgáltatási Intézmény keretein belül működik tovább.

A szolgálat alaptevékenysége az egyénekekkel, családokkal, csoportokkal és közösségekkel végzett szociális munka. Mindennapi munkánk középpontjában a nehéz helyzetbe került családok, veszélyeztetett gyerekek, segítség nélkül maradt egyedülállók támogatása, közösségi programok szervezése áll.

A családsegítő személyes segítő kapcsolat keretében, a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával valósítja meg mindezek érvényesülését.

Kapcsolatfelvétel történet

- önkéntes: felkereshet minket bárki, aki úgy érzi, hogy saját élethelyzetében olyan nehézséggel küzd, amivel egyedül nem tud megbirkózni.
- jelzés: környezetében, munkája során problémát tapasztaló személy általi, jelzés alapú kapcsolatfelvétel személyekkel, családokkal.

Családsegítői feladatot ellátó kolléga:
Ihászné Horváth Anita

Elérhetőségei:
Telefonszám: 0620/230-72-60
E-mail: horvath.anita@gszai.hu

Ügyfélfogadás helye és ideje az alábbiak szerint módosult.

Ügyfélfogadás:
Hétfő: 13 órától - 17 óráig
Kedd: 8 órától - 11 óráig és 14 órától - 15 óráig
Szerda: 8 órától - 11 óráig és 14 órától - 15 óráig
Csütörtök: 13 órától - 16 óráig
Péntek: nincs ügyfélfogadás

Ügyfélfogadás helye:
Gönyüi Szociális Alapszolgáltatási Intézmény
9071 Gönyű, Bem J. u. 23.

Továbbiakban is forduljanak hozzánk bizalommal!

Pákozdi Ramóna
intézményvezető

Ne csak nézd, hanem véd!

A Győr-Moson-Sopron Megyei Polgárőr Szövetség az Adventi időszakban ismét kérte a Győr környéki polgárőr egyesületeket, hogy vállaljanak szolgálatot a bevásárlóközpontok parkolói területén a közrend megőrzésében.

Gönyüi Polgárőr Egyesület

A szolgálat teljesítése közben, egy esetben bizonytalan volt a járőr. Egy édesanya gyerekével lépett a polgárőr autóhoz és megkérdezte, hogy tudunk-e tanácsot adni, mit tegyen a földön talált, sérültnek vélt, denevérfiókával? Szolgálat után azonnal utána kerestem a teendőknek és megnyugodtam, hogy amit mondtunk az helytálló volt, figyelembe véve, hogy állatkert nem volt nyitva, menhelyről nem tudtunk. Tanulság számunkra, hogy az Egyesületünk által koordinált Ifjú Gönyüiek Közössége tagjai nyári – ilyen témájú – felkészítése mellett, a felnőtt polgárőroket is fel kell készíteni a védett állatokkal kapcsolatos teendőkre. (Ennek megvalósításáig a sérült denevérekkel kapcsolatos alapvető tudnivalókat a <https://365.reblog.hu/20090429-mit-tegyunk-ha-serult-denevert-talalunk-365-kornyezettudatos-otlet> linken érhetik el.)

Horváth Attila sajtófelelős

“ISTEN NINCS MESSZE EGYIKÜNKTŐL SEM...”

ApCsel 17,27

Van az úgy...

...hogy az ember élete során falakba ütközik, és bizony nem mindig, vagy csak nagy erőfeszítések árán tudja magát átküzdeni ezeken. Most, amikor a COVID-19 járvány második hullámának a végén járunk, a híradásokból pedig már egy ideje hallani lehet a különféle mutációkról, mindannyian érthetjük, hogy miről is van szó. Hiszen a pandémia alatt, a megszokottból kikökkentve megtapasztalhattuk, hogy az egyébként egyszerű körülményessé lesz, hogy arra is oda kell figyelni, amire talán “békeidőben” kevésbé szoktunk, valamint átélhettük azt is, hogy bizony vannak olyan helyzetek, amivel nem tudunk mit kezdeni, mert nem áll módunkban változtatni rajtuk. Mindez pedig könnyen és hamar felőrli az ember erejét, türelmét, és eljut oda, hogy a hosszú, sötét és hideg téli napokon elege van már mindenből.

De lehet úgy is...

...hogy ezek az élethelyzetek kevésbé terhelnek meg bennünket, mert ahogyan a mondás is tartja, minden rosszban van valami jó is. Nem arról van szó, hogy a megterhelőt eltüntethetnénk, hanem sokkal inkább arról, hogy mellette sok apró, talán jelentéktelennek tűnő dolog is van, ami átsegíthet ezeken az időszakokon. Reményik Sándor írja versében: “Ne várj nagy dolgot életedbe, / Kis hópelyhek az örömök, / Szítáló, halk szírom-csodák. / Rajtuk át Isten szól: jövök.” Nekünk pedig pontosan ezeket a “kis hópelyheket”, “szítáló, halk szírom-csodákat” kellene felfedeznünk, rajtuk keresztül pedig azt a mindenható Istent, aki egészen közel akar lépni hozzánk. Hogy hordozza terheinket, osztozzon fájdalmainkban, jelenlétének ajándékaiban pedig felfedezhessük, Isten nincs messze egyiküinktől sem, ezért nem vagyunk egyedül!

*Csorba János
evangélikus igazgatólelkész*

A recept lelke

Idén rövid a farsang, de egy régi történet és egy ma is ugyanolyan finom sütemény receptje azért belefér. Az emlékezésnél Bentz Erika volt segítségünkre, aki édesanyját kérdezte az emlékeiről.

„Édesanyám (Bentz Emilné, Terka néni) 1935-ben született. Az akkori szokás szerint általános iskolásként nem vehettek részt a felnőtt farsangi bálokon, még szülői felügyelettel sem. Ezért különösen emlékezetes volt anyukámnak az a farsang, amikor 14 éves korában neki és barátnőjének, Viczina Rózsikának megengedte Major Jóska bácsi - aki anyukám osztályfőnöke volt akkoriban -, hogy a pedagógus bálon csokoládét áruljanak. Táncolni természetesen nem táncolhattak, de életük első felnőtt farsangi bálját azóta sem felejtette el.

Édesanyámék hatan voltak testvérek, öt lány és egy fiú. Ezért aztán így bálók idején nagy volt otthon a sürgés-forgás, készülődés, ruhapróbálgatás a lányok körében, amikor elérték a 16 éves kort, mert akkor már ők is mehettek a felnőttek báljába. Sőt a fiatal lányok fontos feladata volt, hogy a kocsmát a bálra felsúrolják, a díszítésben segédkezzenek. Majd a nyitótáncot fiatal fiúpartnereikkel, csodaszép rózsaszín koszorúslány ruhákban, szintén a legfiatalabb lányok lejtették. A ruhákat a falubeliektől gyűjtötték be, hiszen akkoriban mind a menyasszonyi ruhákat, mind a koszorúslány ruhákat háznál készítették és megőrizték azokat.

Ezek a farsangi multságokon mindig telt ház volt, de előfordult, hogy nemcsak a falubeliek töltötték meg a termet, hanem az éppen itt kikötött hajók legénysége is részt vett a gönyüiek bálján. Az asztalokon a bálozók által készített finomságok (édes és sós sütemények, néha még sült húsok is) illatoztak. Ennek ellenére nem volt jellemző, hogy az asztalnál ülve töltötték az időt, sokkal inkább táncpartnereikkel ropták a táncot.

Egy nagyon régi, de nagyon finom sütemény receptjét osztanánk meg, amit még a nagymamám testvére (anyukám nagynénije) Gábrriel Gézané, Panni néni az 1930-as években sütött először és tőle maradt ránk.

A visszaemlékezésben anyukám és testvére, Lina néni segített."

Islifánk

Hozzávalók:

- 20 dkg liszt,
- 10 dkg darált dió,
- 15 dkg vaj (fele lehet zsír),
- 5 dkg porcukor,
- reszelt citromhéj,
- 2 evőkanál rum
- (ha szükséges, pici tej vagy tejszín)

A hozzávalókat összegyűrjük, majd sodrófával kinyújtjuk és 6 cm átmérőjű köröket szaggatunk belőlük. Világosra sütjük, majd baracklekvárral összeragasztunk két formát, végül csokimázba mártjuk az egyik felét. Tetejére darált mandulát szórunk díszítésként.

Köszönet az emlékekért és a receptért, próbálják ki, és izleljék meg a régi farsangok hangulatát!

Pákozdi Ramóna és Tóth-Lencse Andrea

Gönyűi disznóölés (1955)

Kedves Olvasó!

Szeretettel ajánlom figyelmébe a Honismereti Egylet "Gönyűn történt ..." elemelő pályázat következő írását.

Écsiné Dobai Ágnes

Sátor Imre gönyűi hentes az 1950-es években

Január van. Szombat, hajnali fél öt. Kint az udvaron még sötét van, csak a vastag a hó világít. Vígán pattog a gyújtós az üstben, főszerepet kap a padláson előző disznóölés óta nem használt nagy fazék, a tűzhelyen melegszik, bugyog a forrázáshoz odakészített víz. A lakást finom fokhagyma, majoránna, babérlevél, kömény és több más fűszer átható illata lengi be. A gyerekeket ma semmi sem tartja benn a puha, meleg ágyban, kíváncsian leskelődnek ki a konyhából az előkészített hozzávalók és edények sűrűjében.

Csikorog az ajtó, érkezik a kedves távoli rokon, Sátor Imre bácsi, a böllér. Akkurátusan előkészíti bárdjait, késeit, fenőit, más disznóvágó szerszámaikat, kötényt köt, elfogyasztja a részére elkészített boros teát. Ölés előtt mást sohasem iszik. Itt vannak már a szomszédságból meg a rokonságból a férfemberek, akik majd lefognak az állatot. A ház népe nagy izgalomban van, a jó fél-éven át dédelgetett jószág földi pályafutása hamarosan véget ér. Kell egy kupica törköly a bátorsághoz – még az asszonyoknak is. Nagymama és Soós Juliska néni kukoricával csalogatják szegény állatot, s az nem is sejtí, hogy ez alkalommal csapdába csalják. Egy-két perc, néhány jól célzott mozdulat, „malacvisítás”, s már csorog is a „vájdlingba” szeletelt zsemlyekockákra a szegény pára vére, nagyanyám pedig hálát ad az Istenkének, hogy már túl is vannak az öldöklés nehéz feladatán.

Imre bácsi szalmával perzsel – akkor van igazán jó íze fülnek, faroknak, bőrkének. Az egész környéket az égett bőr jellegzetes szaga járja át. Egyenletesen kell a tűznek égnie, hogy sehol ne legyen fekete a bőr. Elő van már készítve a forrázó teknő, melyet a házaló teknővájóktól direkt e célra vásároltak. Ha a perzselés, a kaparás és a forrázás jól sikerül, Imre bácsi meg is kóstolja a nyers bőrkét, s megállapítja, hogy az állatot tisztességesen etették. Mestersége szerint hentes, ért a szakmájához.

Ezalatt az asszonyok – nagyanyám, édesanyám meg a rokonságból, szomszédságból érkezett női segítség – tiszta helyet készítenek a kamrában, a hasításhoz. Mindenki kíváncsian várja, milyen lesz a hús, a zsírszalonna minősége. Húsféle az utóbbi időben ritkán került az asztalra, a tavalyi zsír már rég elfogyott, amit a boltban lehetett kapni, legtöbbször bélzsír, sokszor szagos volt. Nagy becsülete volt a tyúkszírnak, azt váltja most majd fel a friss, finom disznózsír.

Hamarosan gyorsan, szakszerűen folyik a sertés darabolása. Nem könnyű a munka, az emelgetés, a forgatás erőt kíván. Szaporodik a húsféle, a zsiradék, ilyenkor elkel egy pohárka jó bor. Édesapám ez alkalomra Soltvadkertről, Frittmann Imrétől hozatott fehéret egy kishordóval, de a tartalma lehet, hogy eltart még füstölés utániig is.

Az asszonyok alig várja a levesbe való húst, csontot, aprólékot. Közben válogatják a burizst, piritják a hagymát, tisztítják a zöldséget. Sajnos, ebben az évben is csak burizs kerül rizs helyett a hurkába, a zsemlyét is csak nagy utánajárás után sikerült Győrből meghozatni. Nagyanyám éppen azt magyarázza valakinek, hogy aki a hurkát kitalálta, vagy nagyon takarékos, vagy nagyon okos volt. Az ugyanis felveszi a szegény jószág valamennyi porcikáját, nem vész kárba semmi. A bontóasztalon meg az edényekbe, részeiben hever már a sertés, a kondérban forr az abalé.

Nagyanyám igazi szakértője a béltisztításnak. Ez bizony nem olyan kellemes, élvezetes, de annál nagyobb figyelmet igénylő feladat. Só, ecet, timsó, sok-sok meleg víz – nagyon sokszor kell a belet átmosni, hogy teljesen tiszta legyen. Ha a bél vagy a bendő „bűdös” lenne, nagy szégyen lenne a háziakra nézve.

Bent, a konyhában sül a pecsenye, lassan forr a hús-

leves. A gyerekek már alig várják a jóízű lét, amelynél ízletesebbet egész év során nem lehet főzni. A savanyú káposzta finom aromája nagyszerűen harmonizál a fűszeres húsok ízével. Egy óra körül aztán mindenki az asztalhoz ül. Édesanyám elmondja az asztali áldást, hálát adva azért, hogy ismét kirendelte a család számára egy időre a húsadagot. Ízlik a leves, a sült hús, a krumplipüré, az erre az alkalomra eltett uborka, jól esik ebédkor egy-egy pohár bor is. Jut ízes falat még a szomszédék Buksi kutyájának is.

Ebéd után kezdődik a hurka és a kolbász készítése. Nagyanyám és Imre bácsi sűrűn kóstolgatják a tölteléket. Nagy kincs a fűszer, nehezen lehetett hozzájutni. Készül a kolbász, a véres, a májas, a zsemlyés hurka. Édesapám válogatja a „bélt”, Imre bácsi lassan, óvatosan nyomja hasával a töltöt, hogy a töltelékek ki ne bújjanak, szép, egyenletes szálúak legyenek. Telik a bendő is, azaz belekerül a töltelékféle a disznósajtba, az pedig a kondérba. Nagy figyelem szükséges az üst felfűtéséhez, nehogy valamelyik darab kiszakadjon, hisz akkor kárba vész a sok munka és alapanyag.

Közben az asszonyok nekiállnak a zsírszalonna előkészítéséhez. Egyenletesre kell ám vágni, nehogy az egyik tepertő sültebb, a másik nyersebb maradjon! Válogatják a hájat, amelyből majd porhanyós hájas tészta készül. Ha a hurka, kolbász elkészült, készítenek belőle sütésre az esti vacsorához.

A férfiak sózzák a húst, tisztítják a sózó teknőt. Ebbe teszik a füstre valót, amelyet – ha jó hó lesz –, édesapám szánkóval húz majd el a füstölőbe, a rokonokhoz.

Hamar elérkezik a kora délután. Imre bácsi dolga végeztével elbúcsúzik, nem vár, siet haza a családjához, hét fiához. Holnap új helyen folytatja mesterségét, alig várja, hogy pihenessen. Nagyanyám már elkészítette számára a kóstolót.

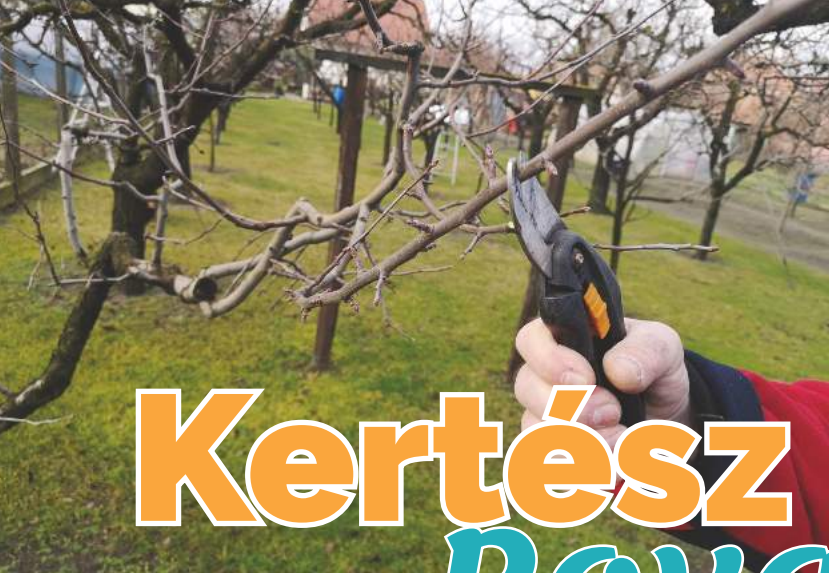
A vacsora előtt kisült a tepertő is. A jelenlevők megsaccolják, hogy mennyi hús, mennyi zsír lett, bevált-e az idejű jószág, kifizetődött-e az egész évi munka. Estére rendnek kell lenni, mert a vacsorára kedves vendég is érkezik, a plébános úr, aki elfogadta a meghívást. Közös imával hálát adnak a jó Istennek, amiért az idén is megérték ezt a fontos eseményt. Megköszönik, hogy a nap baj és baleset nélkül múlt el. Egy-egy pohárka borral koccintanak is egyet a nagy szerencsére, s jóízűen beszélgetnek még egy félórásukat.

Amikor aztán már mindenki lefeküdni készül, nagyanyám nagy gondossággal még előkészíti a tányérokat és a ropogósra vasalt konyharuhákat, belekötö a rokonoknak és kedves ismerősöknek szánt kóstolót, melyet szüleim reggel majd elvisznek a címzetteknek. Ha Isten is úgy akarja, lesz mit enni – talán egészen márciusig.

Régi disznóölést mutatnak be az alábbi képek is, melyekért köszönet Szabó Lajosné Bozsaki Annának!

Gönczöl Lászlóné Rejtő M. Kornélia (2013)

Kertész Rovat

A mostani számban télvégi aktualitásként a gyümölcstermő fák metszéséről kérdeztem Takács Imre kertésztechnikust, akit sokan ismernek a faluban.

Gönyüi hírfolyam: Miért kell minden évben metszenünk a fáinkat?

Takács Imre: A metszéssel a célunk az, hogy a gyümölcsfa életében minél tovább tartson az az állapot, amikor minden évben rendszeresen kielégítő mennyiségű és jó minőségű gyümölcsöt terem. Ezért a gyümölcstermő növényt megpróbáljuk termőegyensúlyban tartani. Növényünk akkor van termőegyensúlyban, ha a megmaradó, kevesebb termőrész a korona külső és belső felületén csaknem azonos arányban foglal helyet, rajtuk a rügyek fejlettek, így a termőrész jó teljesítményre és folyamatos megújulásra képes. Ha magára hagyjuk a lombkoronát, akkor elsűrűsödik – elsősorban a napfény hiánya miatt – így a hajtásnövekedés fokozatosan gyengül, majd egészen lecsökken. Ezért kell olyan koronaformát kialakítanunk, amelyben a napfény behatol a korona belsejébe is, valamint célszerű rendszeres ritkítással eljétni a fa felkopaszodásának.

Gönyüi hírfolyam: Mennyire legyünk drasztikusak a metszésekor?

Takács Imre: A metszés a hajtásnövekedéssel összefüggésben van, tehát minél erősebben metsszük vissza a vesszőt, annál erőteljesebb lesz rajta a hajtásfejlődés. Gyengébb termőképességű területen (Gönyűn is) javaslom az úgynevezett erős metszést. Ez azt jelenti, hogy a vesszőnek 2/3-ad részét eltávolítjuk.

Gönyüi hírfolyam: Mit gondolsz, mikor kell fáinkat megmetszeni?

Takács Imre: A mélynyugalom általában minden gyümölcsfajánál január végén befejeződik, s képessé és alkalmassá válnak a kihajtásra. Viszont ez azért nem következik be ilyen korán, mert a hőmérséklet még alacsony, és kényszerből pihennek tovább a fák és a bokrok. A hónap végén, ha az időjárás engedi, (fagymentes időben), enyhébb napokon lehet kezdeni a gyümölcs-

Kedves Olvasók!

Ezentúl egy új, környezettudatos rovattal jelentkezünk, ahol majd zöld tippeket olvashatnak Baráth Kingától. Ezek olyan tartósítószermentes, csomagolásmentes, házilag elkészíthető receptek lesznek, melyekkel pénzt is spórolhatunk, és ökológiai lábnyomot is csökkenthetünk.

Mert ami a bolygónak jó, az nekünk is!

fák és bokrok metszését. Ez annál is inkább hasznos, mert a tavasz érkezésével nem torlódnak össze az esedékes munkák. Ilyenkor a metszés formái közül főként a ritkító metszést ajánlom. Az idősebb gyümölcsfák ritkításával kezdjük, melynek során ne a koronázatot adó vastag ágak kerüljenek levágásra, hanem a napfény behatolását ténylegesen gátló, a korona peremén elhelyezkedő, sűrűsítő gallyrészek

Gönyüi hírfolyam: Mire kell törekednünk a metszés során?

Takács Imre: Elsősorban elengedhetetlen egy éles metszőolló, amivel sima metszfelületet képzünk, így nem maradnak csonkok,

Apróságok Apróságoknak

Szájvíz
#JOBBMINTABOLTI

0,5l víz
2 ek. szódabikarbóna
8 csepp 100%-os teafaolaj

Rázd össze!

TÁROLD CSAVAROS ÜVEGBEN

„kalapokasztók”. Minden roncsolódást, sebet le kell zárni fás sebkezelővel, ami gardaboltokban beszerezhető.

Remélem, tudtam segíteni, és ha kell, gyakorlatban is folytathatjuk ezt a témakört. Sok sikert az idei évhez is!

Gönyői hírfolyam: Köszönjük a hasznos tanácsokat!

A következő számban Gede Edittől, az egyik helyi virágbolt tulajdonosától kapunk segítséget a gönyörű egynyáriak neveléséhez.

Tóth-Lencse Andrea

Kedves Gyerekek!

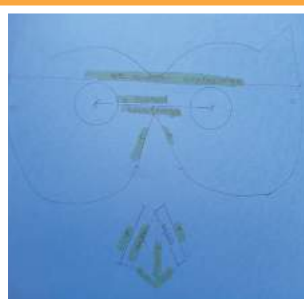
A jövőben számotokra is készülünk egy kis „gyereksarokkal”, amiben egyszerű, otthon is elkészíthető ötleteket találtok majd. Farsangi maszkot készíthettek ez alkalommal, még hozzá fülesbagoly maszkot! Tudtátok, hogy községünkben is laknak erdei fülesbaglyok? Bizony, Gönyűn, a „vízügy” előtti fákon telelnek. Egy családi séta alkalmával akár ti is megleshetitek őket, ha elég szemfülesek vagytok!

1. Amire szükséged lesz:

- Kartonlap
- Színes lapok
- Olló
- Ragasztó
- Gumiszalag
- Ceruza vagy fekete filc

2. Rajzold meg a bagolyformát. Az arcod szélessége lesz a szélessége és a szemed távolsága határozza meg, hová kell rajzolnod a szemeket. Az orr

rész 5 cm hosszú, 2-2 cm széles. „X” távolság meg egyezik a maszkod orr részével. Ezt akkor rajzold meg, amikor kivágtad a maszkot. Maradjon rajta „fülrész” is, amivel majd rögzíted a maszkodhoz.

3. A színes lapokból vágj ki tollakat, amit díszíthetsz is. Színezd ki a bagolyfület és a szem körüli részt is.

Ne hagyd ki az orrát sem: hajtogasd meg!

Majd készíts 1-1 lyukat a rögzítéshez.

4. Először ragaszd fel a tollakat a maszkodra, majd rögzítsd hozzá az orrot. Két oldalt fűzd bele a gumit és már kész is a farsangi maszkod!

Jó munkát!

Szabó-Bartók Gyöngyi

90. születésnap köszöntés

Major Gábor polgármester úr Gönyű község nevében egy csokor virág kíséretében adta át a miniszterelnök úr által aláírt emléklapot **Molnár Jenőné** számára, aki 2021. január 18-án ünnepelte 90. születésnapját. Ezúton is kívánunk további jó egészséget, sok-sok örömben megélt napot!

Tartalmas, ugyanakkor jó néhány nehézséggel is tűzdelt életút az, melyet Kati néni magáénak mondhat: előbb az édesanyja, majd az édesapja elvesztése, egyedül marad testvérével és a nagypapával, 7 év iskola után mondhatjuk, a gyermekkori évek nagyon hamar véget értek számára. Szinte még gyermekként kezdett dolgozni, előbb az erdészethez tartozó csemetekertben, majd a Hangyál, később pedig az Áfész boltban, ezeket pedig a győri Vagongyár, majd pedig a hosszú, dolgozó évek után megérdemelt nyugdíj követte.

39 év boldog házasságból 2 gyermek született, s a csa-

lád szépen gyarapodott: az évek során négyszeresen büszke nagymama, kilencszeresen büszke dédmama vált Kati néniből.

Bár a kedves férj és az egyik gyermek elvesztése árnyékként borul az utóbbi esztendőkre, mégis, 90 évet élni, s ma is boldogan emlékezni az olyan apró örömekre, mint a hön áhitott bicikli („gyalog jártam, nem volt biciklim... de később, mikor a biciklim meglett, olyan gyorsan mentem, hogy a nagy sebességtől folyton elestem.”) vagy a megbízhatóságával kiérdemelt bizalom, és sok elismerő szó („én voltam mindenki Katikája, a mindenes. Volt főnököm, de én nyitottam és zártam, árut rendeltem, fűtöttem...”) mutatja, micsoda értékes és érdekes élet is ez, melynek történetét meghallgathattuk.

*Szász- Pungur Csenge
közművelődési referens*

Gólyahír

2020. december hónapban született gyermekek:

Baba neve: Fodor Zalán Marcell
Anya neve: Sántha Ildikó
Apa neve: Fodor Tibor

Baba neve: Zsolnai Zalán
Anya neve: Farkas Renáta
Apa neve: Zsolnai Zsolt

Baba neve: Dénes Soma
Anya neve: Tóth Bernadett
Apa neve: Dénes Attila

Baba neve: Sárközi Lili Dorka
Anya neve: Bauer Éva
Apa neve: Sárközi Balázs

Baba neve: Pinke Dávid
Anya neve: Kovács Andrea
Apa neve: Pinke István

Terveink között szerepel újszülötteinket bemutató rovatunk további megújítása is, melynek lényegét a kisbabá(k) ról készített kép alkotja majd. Ezzel kapcsolatban további információt Steingartné Bódis Anna védőnő nyújt majd a kismamáknak.

Az újság következő számába (is) várjuk a friss házások jelentkezését az alábbi e-mail címen:
kultura@gonyu.hu

Aktuális hulladékelszállítási információk
február-március hónapokra

Bio hulladék szállítási napjai (barna fedeles):	
Február:	1, 8, 15, 22 (minden hétfőn)
Március:	1, 8, 15, 22, 29 (minden hétfőn)

Elkülönítetten gyűjtött (szelektív) szállítási napok:	
Február:	23 (A Bajcsy- Zsilinszky utcán és a tőle Északra fekvő utcákban + Dózsa major)
	24 (A Bajcsy- Zsilinszky utcától Délre fekvő utcákban)
Március:	23 (A Bajcsy- Zsilinszky utcán és a tőle Északra fekvő utcákban + Dózsa major)
	24 (A Bajcsy- Zsilinszky utcától Délre fekvő utcákban)

Maradék hulladék ürítése (szürke fedeles):	
Február:	2, 16
Március:	2, 16, 30

forrás: gyhg.hu

Az aktuális hulladéknaptár megtalálható a GYHG honlapján is, illetve az okostelefonnal rendelkezőknek érdemes letölteniük a Hulladék112 alkalmazást, mely Androidos és iOS rendszerre egyaránt elérhető, használata is egyszerű: az utca, házszám megadása után a naptár mutatja, sőt, előre jelzést is küld a várható ürítési időpontokról. A hulladéknaptár mellett több más hasznos információ is elérhető általa.

Véradás új helyszínen

A gönyői Vöröskereszt szervezet

2021. március 1-jén, hétfőn délután 3-7 óráig

véradást szervez, melyet – a vírushelyzet miatt – kivételesen az **Egészség ház emeletén** tartunk meg. Az OVSz-szel közösen tartandó kiszállásos véradásra szeretettel hívunk minden 18 és 66 év közötti gönyői lakost, Gönyűn dolgozókat, illetve ismerőseiket, akik szívesen segítenek betegtársainkon. Kérünk minden egészséges lakótársunkat, hogy fogadják el meghívásunkat! Ne felejtsek otthon TAJ kártyájukat, személyi igazolványukat; kérjük, hogy barátjukat, ismerősüket is ösztönözzék a véradásra! Tudják: egy véradással három ember életét menthetjük meg!

Gönyői Vöröskereszt

Közérdekű információk

Polgárőrség: +36 20 485 5776
gonyu.polgaror@gmail.com

Közzeti megbízott: Szabó Péter r.tzls.
+36 70 941 8105

Március 15-re készülve

Juhász Gyula: Március idusára

**Vannak napok, melyek nem szállnak el,
De az idők végéig megmaradnak,
Mint csillagok ragyognak boldogan
S fényt szórnak minden születő tavasznak.
Valamikor szép tüzes napok voltak,
Most enyhe és derűs fénnel ragyognak.
Ilyen nap volt az, melynek fordulója
Ibolyáit ma a szívünkbe szórja.**

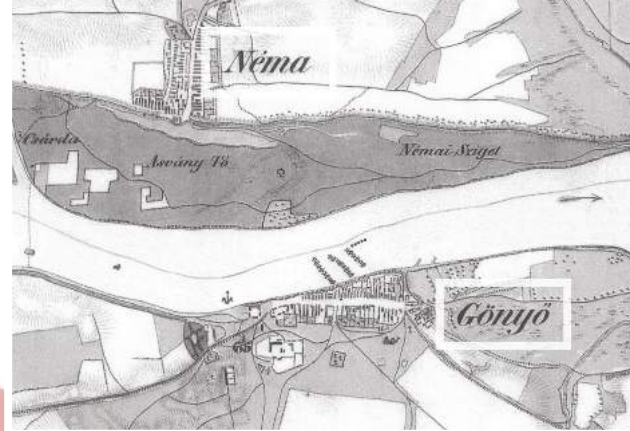
Rendhagyó lesz ez a nap, mikor napra pontosan egy éve megváltozott a már megszokott világunk, s a már jól működő életünket más módon vagyunk kénytelenek élni.

Az ünneppel való ismerkedést már viszonylag korán, óvodás korban megkezdik a gyermekek, amikor kokárdákat, nemzeti színű zászlókat, huszár kalapokat készítenek, és ismert dalokat énekelnek. Később, iskolás korban már jobban elmélyülnek a korabeli eseményekben, megtanulják a 12 pontot, ismerőssé válnak a nevek: Kossuth Lajos, Batthyány Lajos, Táncsics Mihály, Görgey Artúr, Bem József, vagy Ferenc József, s mire az érettségi vizsgákra kerül a sor, talán már elhelyezve a magyar- és a világtörténelemben, egészében érthetővé válnak a márciusi és az azt megelőző, illetve követő események.

Rendhagyó lesz a következő történet, mely bár nem tankönyvi anyag, az 1848-49-es események tükrében talán kevésbé is jelentős, számunkra azonban mégiscsak említésre méltó, fontos dolgot mesél el.

A 2010-es évek eleji dunai mederkotrásai, fémkereső műszeres kutatásai, terepkutatásai révén a felszínre kerülő leletek (vastárgyak, vaselemek, ágyúgolyók, mozsárbombák), valamint a ránk maradt írásos források tanúskodnak arról az 1848-49-es forradalom és szabadságharc alatt történt eseményről, melynek helyszíne Gönyű, pontosabban a Duna gönyői szakasza volt.

A dicsőséges '49-es tavaszi hadjárat és az utána következő magyar honvédségi előretörés következtében a császári és királyi seregek hátrálni kényszerültek, seregeik megkezdték a hadianyag elszállítást is, melyek nagy részét, a lőszerrel megrakott uszályokat, gőzhajókkal vagy lovakkal vontatták a Dunán. A császári és királyi hadsereg-

ben szolgáló Fitz alezredes 1849. április 24-i, Ácson kelt jelentéséből megtudjuk, hogy Gönyűnél ekkor lőporral és tűzérési hadianyaggal megrakott uszályok vesztegeltek, s mivel nem állt rendelkezésre elég gőzhajó, utasításba kapta a tűzérési, hogy lovakkal vontassák őket, vagy a hadianyagokat pakolják szekerekre, s szállítsák el Győrbe. A további eseményeket talán leghitelesebben a már említett Fitz alezredes jelentése tárja elénk:

„10 óra körül Gönyű felől sűrű füstfelhő látszott, amit egy iszonyatos robbanás követett, és gyanítani lehetett, hogy az egyik lőporral megrakott hajó röpülhetett a levegőbe, ami bizonyosságot is nyert. A felkelők ugyanis a Csallóközön keresztül egészen Gönyűig nyomultak előre, az uszályl szemből felállítottak egy ágyút és egy tarackot, és tűz alá vették a partot elfoglaló gyalogságot, mely csatárláncba sorakozott fel. Gönyűt gránátokkal hamarosan felgyújtották, és ahogy erősödött a (tűzérési) tűz, egy gyalogostiszt leparancsolta azt a tíz embert, akik a hajón voltak, úgyhogy azon senki sem maradt. Röviddel ezután egy ellenséges gránát eltalálta a hajót, amely irtózatos zajjal felrobbant. A robbanás a fedélzet darabjait 300 öl távolságra szórta szét, a közelben álló fogadót és postaállomást szinte teljesen lerombolta, sok egyéb házat összedöntött, de csodával határos módon a gyalogságból, akik azonnal a földre vetették magukat, csak öt embert sebesített meg könnyebben.”

Ez a történet - bár a szabadságharc végső kimenetelében nem játszott szerepet -, mégiscsak egy érdekes, Gönyűn történt eseményről szolgál számunkra információval.

Bővebben, a teljes kutatás Polgár Balázs – Schmidt Mayer Csaba: Az 1849-ben Gönyűnél megsemmisült osztrák hadianyag – szállító uszály régészeti kutatása c. tanulmányában olvasható, mely megjelent a Hadtörténelmi Közlemények 126. évfolyam, 2013. 1. számában (167- 176. o.).

Szász-Pungur Csenge
közművelődési referens

IMPRESSZUM

„Gönyői Hírfolyam” KÖZÉLETI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS HELYI HÍREK. Kiadja: Gönyű Község Önkormányzata 9071 Gönyű, Kossuth Lajos u. 93. Kiadásért felelős: Major Gábor polgármester. Felelős szerkesztő: Szász-Pungur Csenge, +36 20 387 0899. Grafika: Designproject.hu
MEGJELENIK KÉTHAVONTA GÖNYŰ KÖZSÉG TERÜLETÉN, 1200 PÉLDÁNYBAN, INGYENESEN.
A kiadványt az Uniper Hungary Kft. szponzorálja. Nyomtatás: Coronet Nyomda, Győr